

Vprašalnik NADO

Kajenje

- Koliko cigaret ste pokadili na dan v zadnjem mesecu, preden ste izvedeli, da ste noseči?.....
DA = 1; NE = 0

Nasilje

- Vas je kdaj kdo doma poškodoval? - DA = 1
- Se doma počutite varno? – NE = 1

Alkohol

- Koliko piva/vina/žganih pijač ste popili na običajen dan, ko ste uživali alkohol, v zadnjih 3 mesecih, preden ste izvedeli, da ste noseči? 3 ali več meric* = 1, manj = 0

Droge

- Ali ste kdaj kadili marihuano? – DA = 1

Če je vsota zgornjih vprašanj 0 točk, potem dodatna vprašanja niso potrebna. V nasprotnem primeru pa vprašamo še:

- Ima vaš partner težave z alkoholom ali drogami? DA = 1
- Koliko piva/vina/žganih pijač ste popili v zadnjih 3 tednih? Vsaka količina = 1
- Ali ste v zadnjih treh tednih uživali kokain, heroin, amfetamine, druge droge? – DA = 1
- Ste kdaj razmišljali sami ali vam je kdo svetoval, da bi morali zmanjšati uporabo alkohola, drog? – DA = 1

*10 g ali 1 merica alkohola = 1 dcl vina = 2,5 dcl piva = 2,5 dcl mošta = 0,3 dcl žganja

Navodila in kriteriji za vrednotenje vprašalnika NADO

Vprašalnik je sestavljen iz petih osnovnih vprašanj, ovrednotenih z 0 (brez ali nikoli) do 1 (da ali pogosto). Skupen seštevek točk je lahko 5 točk, pri čemer 1 točka že predstavlja srednje tveganje, več kot 2 točki visoko tveganje.

V primeru pozitivnega odgovora zgolj za kajenje sta potrebna posvet ter svetovanje o iskanju pomoči pri prenehanju kajenja (telefonski centri za pomoč pri prenehanju kajenja, osebni zdravniki). Ob hkratnem tveganju pitja alkoholnih pijač je kajenje napovedovalec odvisnosti od prepovedanih drog.

Točkovanje:

0 točk: nizka verjetnost za prisotnost nasilja v partnerskem odnosu in odvisnosti od alkohola, drog.

Ukrepanje ni potrebno.

1 točka: en pozitiven odgovor kaže na prisotnost tveganja za nasilje in odvisnosti. Pomembno je nadaljnje presejanje nosečnice ali otročnice.

Postavimo dodatna štiri vprašanja.

Pozitiven odgovor na vprašanje o odvisnosti partnerja je 60-odstotni kazalec nasilja v družini in hkrati kazalec tveganja za odvisnosti nosečnice.

1 točka: visoka verjetnost za prisotnost nasilja v partnerskem odnosu, odvisnosti od alkohola, drog.

Potrebni so nadaljnji ukrepi.

Pomembno je, da se ženska opolnomoči in se ji predstavijo možnosti, ki jih ima (prijava nasilja, materinski dom, varna hiša), potrebni so nadaljne raziskovanje odnosa do alkohola in ustrezna motivacija ter napotitev naprej k za to usposobljenim strokovnjakom.

Vir:

Globevnik Velikonja V, urednica. Prepoznavanje ranljivih skupin žensk v obporodnem obdobju. Priročnik za zdravstvene delavce. Ljubljana: Združenje za perinatalno medicino pri slovenskem zdravniškem društvu, 2018: 174 – 6.